

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 vtrum homines teneantur de omnibus rebus decimas dare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

hæc oportuit facere. I. tempore legis, vt Chryf. * exponit. Quod etiam videtur magis in quanda decemiam sonare, q̄ in obligationem. Vnde & tunc de huiusmodi minutis rebꝯ nō tenentur homines decimas dare, nisi forte propter consuetudinem patriæ.

AD QVARTVM dicendum, q̄ de his quæ furto, vel rapina tolluntur, ille a quo auferuntur, decimas tollere nō tenetur anteq̄ recuperet, nisi forte propter culpā, vel negligētiā suā damnū incurrerit: quia et hoc Ecclesia nō debet damnificari. Si verō vedat rīcū non decimatū, potest Ecclesia decimas exigere & ab emptore, quia habet rē Ecclesiæ debitā: & a venditore, quia quātū est de se, Ecclesiam defraudauit: vno tñ soluentē, alius nō tenetur. Debentur autē decimæ de fructibus terræ, inquantū proueniunt ex diuino munere: & ideo decimæ non cadūt sub tributo, nec etiā sunt obnoxie mercedi operariorum. Et ideo non debent prius deduci tributa, & pretium operariorum, q̄ soluātur decimæ: sed ante omnia debent decimæ solui ex integris fructibus.

ARTICVLVS III.

Utrum decimæ sint clericis dandæ.

AD TERTIVM sic proceditur. Vt, q̄ decimæ non sint clericis dandæ. Leuitus. n. in veteri testō decimæ dabantur, quia non habebant aliquā partē in possessionibus populi, vt habetur Nu. 18. sed clerici in nouo testamento habent possessiones & patrimoniales interdū, & Ecclesiasticas, recipiunt insuper primitiuas & oblationes pro viuīs & mortuis. Superfluum ergo est quod eis decimæ dentur. ¶ 2 Præ. Contingit quōque, q̄ aliquis habet domiciliū in vna parochia, & colit agros in alia. Vel aliquis pastor ducit gregem per vnā partem anni in terminis vnus parochiæ, & alia parte anni in terminis alterius: vel habet ouile in vna parochia, & pascit oues in alia, in quibus, & cōsimilibus casibus nō v̄ posse distingui quibus clericis sint decimæ soluendæ. ergo non videtur, q̄ aliquibus clericis determinatæ sint soluendæ decimæ.

¶ 3 Præ. Generalis cōsuetudo habet in quibusdam terris, q̄ milites decimas ab Ecclesia in feudum tenent: religiosi etiam quidam decimas accipiunt: non ergo videtur, q̄ solum clericis curā animarum habentibus decimæ debentur.

SED CONTRA est, qd̄ dī Nu. 18. Filijs Leui dedi oēs decimas Israel ī possessionē p̄ ministerio, quo seruiūt mihī in tabernaculo: sed filijs Leui succedūt clerici ī nouo testō. ergo solis clericis decimæ debent.

RESPON. Dicēdū, q̄ circa decimas duo sunt cōsiderāda. s̄ ipsum ius accipiendi decimas, & ipsæ res quæ noīe decimæ dantur. Ius autē accipiendi decimas spirituale est. Cōsequit̄. n. illud debitū, quo ministris altaris debentur sumptus de

A ministerio, & quo seminātibꝯ spiritualia debentur tēporalia, qd̄ ad solos clericos p̄tinet habētes curā aīarū: & ideo eis solum cōpetit hoc ius hēre. Res autē q̄ noīe decimarū danī, corporales sunt: vnde possunt in vsū quorūlibet cedere, & sic possūt et ad laicos puenire.

AD PRIMUM ergo dicēdū, q̄ in veteri lege, sicut dictum * est, speciales quædam decimæ deputantur subuētionī pauperum: sed in noua lege decimæ dantur clericis nō solum propter sui sustentationē, sed etiā vt ex eis subueniant pauperibꝯ: & ideo nō superflui sunt: sed ad hoc necessariæ sunt possessiones Ecclesiasticæ, & oblationes, & primitiæ simul cū decimis.

AD SECUNDVM dicēdū, quod decimæ personales debentur Ecclesiæ, in cuius parochia hō habitat: decimæ verō p̄diales rōnabiliter magis videtur p̄tinere ad Ecclesiā, in cuius terminis p̄dia sita sunt: tñ iura determinant, q̄ in hoc seruicī cōsuetudo diu obrēta. Pastor autē, qui diuersis tēporibꝯ in duabus parochijs gregē pascit, dēt proportionaliter vtrique Ecclesiæ decimas soluere. Et quia ex pascuis fructus gregis proueniunt, magis debetur decima gregis Ecclesiæ, in cuius territorio grex pascitur, q̄ illi, in cuius territorio ouile locat.

AD TERTIVM dicendum, quod sicut res noīe decimæ acceptas, pot̄ Ecclesia alicui laico tradere: ita et pot̄ ei concedere, vt dandas decimas ipsi accipiāt, iure accipiendi ministris Ecclesiæ reseruatō, siue pro necessitate Ecclesiæ, sicut quibusdā militibus decimæ debentur in feudū per Ecclesiā cōcessę: siue et ad subuētionem pauperū, sicut quibusdam religiosi laicis, vel nō habētibus curā animarum aliq̄e decimæ sunt cōcessę p̄ modū elemosinę: quibusdā tñ religiosi cōpetit accipere decimas ex eo, quod habent curā animarum.

ARTICVLVS IIII.

Utrum etiam clericis teneantur decimas dare.

AD QVARTVM sic proceditur. Vt, q̄ et clericis teneantur decimas dare: quia de iure cōi Ecclesia parochialis debet recipere decimas p̄diorū, quæ in territorio eius sunt. Contingit autē q̄ndōq; q̄ clericis habēt in territorio alicuius parochialis Ecclesiæ aliqua p̄dia propria, uel etiā aliqua alia Ecclesia habet ibi possessiones ecclesiasticas. ergo videtur, quod clericis tenentur dare p̄diales decimas. ¶ 2 Præ. Aliqui religiosi sunt cle-

ex hoc habes, quod ius præbendæ annexæ ministerio altaris, aut curæ animarum, sic quod propter alterum horum ordinata sit præbenda, spirituale est, qm̄ utrumque horum spiritualia est, ut patet. Nec obstat quod ius decimarum sit ab Ecclesia. Est namque ab Ecclesia vtrūque, quantum ad determinatōnem, scilicet, quod decima pars, & quod per modū præbendæ debeatur: sed non quod ad fundamentum iuris, scilicet ministerium altaris, & seminatōnem spiritualiū: hæc enim spiritualia sūt, & a Deo ordinata. Et quoniam eadē ratio est de iure ex ministerio diuini cultus & altaris quo ad spiritualitatem, quia vtrūque ministeriū spirituale est: idcirco ius præbendę cuiusque cōpetens clericis, quia diuino cultui sunt addicti, spirituale esse ex hoc loco habes. Et hæc bene notabis in materia simoniæ.

¶ In responsione ad primum eiusdem articuli habes clarē doctrinam in 1. articulo discussam de excessu decimarum in noua lege.

¶ Super Quæstionis octuagesimæ septimæ articulum quartū.

IN art. 4. eiusdē q. obiecto quorundam occurrit, quod illud in responsione ad primum, scilicet, q̄ clericis de proprijs p̄dijis tenentur decimas soluere, etiam si sint eiusdem Ecclesiæ clerici, quoniam extra de decimis. c. Nouū, dicitur, quod illi clericis debet solui decimas, qui a clericis spiritualium ministeriorum labores accipiunt. Ex quo patet, quod quia clericis eiusdem Ecclesiæ nō accipiunt ministeria spiritualia a clericis, sed ipsi simul populo ministrant, ideo non tenentur ad decimas.

¶ Ad hoc dicitur, q̄ licet ex illa Decretali, quidam contra auctorem, & Glossam ibidē hoc opinentur, secundum tamen

Art. 1. huius quæst. ad 4. præcipue.